СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УКРАЇНСЬКИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 261. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 9 листопада 1933. VOL. XLI. No. 261. Jersey City, N. J., Thursday, November 9, 1933. THREE CENTS.

ПРОГИБІЦІЯ ПОВАЛЕНА.

ВАШИНГТОН. — Стейт Юта, котрий голосував поважною більшістю за відкликання прогибіції, доповнив три четвертини стейтів, потрібних для повалення 18-тої поправки до конституції.

У вівтірковому голосуванню за знесення прогибіції заявилися стейти Огайо й Пенсилвенія, за задержання Північна й Південна Каролайна. Голоси стейту Кентокі ще не обчислені.

Внаслідок цього висліду голосування торговля алькогольними напитками буде дозволена 5 або 6 грудня цього року.

ВЕЛИКІ ПЕРЕВОРОТИ ПРИ ВИБОРАХ.

НЮ ЙОРК. — У вівтірковім голосуванню вдалося злученим силам републиканців та поступових демократів повалити кандидатів Тамані Голу й відірваної від неї партії неправильних демократів. Мейором міста вийшов кандидат партії „фюжен" Ф. Г. Ля Гвардія. На інші уряди теж вийшли в більшости противники Тамані Голу.

ФИЛАДЕЛФІЯ. — Останні вибори повалили републиканську машину боса Вера, що правила містом понад двацять літ. Машина програла просто всі вибори в місті й повіті.

БРИДЖПОРТ (Конетикот). — Може найцікавіший переворот при цьогорічних виборах трапився в цьому місті, в котрім усі просто міські уряди від мейора вниз здобули соціялісти.

Майором став Меклеві, котрий отсе кандидував десятий раз.

ЛІТВІНОВА ПРИЙМАЮТЬ В "БІЛІМ ДОМІ".

ВАШИНГТОН. — Максим Літвінов, совітський комісар заграничних справ, приїхав до Америки кораблем „Беренгарія" на переговори з американським урядом щодо визнання большевицького уряду.

Літвінов приїхав до нюйорського порту у вівторок рано. Прибережна сторожа забрала його котером „Менгетен" до Джерзи Сіти, звідки він поїхав спеціяльним поїздом до Вашингтону. На дворці його витав секретар стейту Гол та інші урядники.

~~Сполудня Літвінов зложив~~ офіціяльну візиту президентови Рузвелтови в Білім Домі.

Офіціяльні переговори за визнання почалися в середу.

КАМПАНІЯ УРЯДУ ЗА ПОЛАГОДЖЕННЯ ФАРМЕРСЬКОГО СТРАЙКУ.

МИНЕАПОЛИС. — Ґенерал Джансон говорив тут до 15,000 фармерських і інших провідників про політику уряду супроти фармерів. Джансон заневняв слухачів, що федеральний уряд збирається серіозно до кампанії для полагодження фармерських клопотів.

Його промова була частиною урядової кампанії до полагодження фармерського страйку, котрий тимчасом самий здержався через сильні морози, які почалися в західніх стейтах.

ВУГЛЕВИЙ СТРАЙК ШИРИТЬСЯ.

ВИЛКС БАРЕ (Па.). — Страйк майнерів твердого вугля, викликаний юнією „Юнайтед Антрасайт Воркерс оф Пенсилвенія", шириться.

Страйк знову зазначився нападами страйкарів і бійками. Страйкарі ломлять автомобілі працюючих робітників.

НЕРВОВІ НЕДУГИ.

НЮ ЙОРК. — Багато лікарів у цьому місті завважили сильне поширення жолудкових недуг серед населення міста. Тепер багато лікарів думають, що ці жолудкові недуги по більшости викликані умовними причинами, головно журбою.

На думку цих лікарів, журба через безробіття, маєткові втрати, ба навіть через виборчу кампанію, відбивається на людях, що мають нахил до жолудкових недуг. Журба побуджує до ділання желези внутрішнього виділювання, а це збільшує кислоту жолудка. Умові клопоти можуть навіть викликати боляк у жолудку.

НОВА РЕВОЛЬТА НА КУБІ.

ГАВАНА. — У вівторок знову повстали революціонери з партії „АВС". Група літаків літала понад містом та кидала бомби на табори армії й палати президента Куби.

АДВОКАТ, ЩО ВИСТУПАВ У ПРОЦЕСІ В БЕРЛІНІ, ВЕРНУВСЯ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Артур Ґарфілд Гейз, американський адвокат, що виступав на процесі в Берліні за спалення парляменту, вже вернувся до Америки. В своїй промові з газетярами при вступі на американську землю Гейз казав, що процес виказав повну нестійність обжалування комуністів за спалення парляменту. Не зважаючи на цей вислід процесу, Гейз не виключає можливости, що обжаловані будуть покарані за зраду.

„Німецькі націс", говорив Гейз, „поясняють усе комуністами, а потім дивуються, що світ не бере їх серіозно. Коли з ними говорити за переслідування Жидів, пацифістів, ліберралів, незалежних груп, звеличання насильства, мілітарного духа, і таке інше, вони все відповідають одно: комунізм. Німці говорять про вибір між фашизмом і комунізмом так, гейби поза тими двома більше можливостей не було".

СЛІДСТВО НАД ЛЕТНИЧОЮ КАТАСТРОФОЮ.

В Ред Бенк, Н. Дж., розведено як отирй окремі слідства над нещасним летничил випадком, у якому літак упав на дім та вбив 7 людей. Іде наперед про ствердження стану, в якім знаходився літак при вилеті в повітря. Велика лава присяжних суддів цього повіту прийшла до переконання, що літак оглядали знавці та що нещастя було „актом божим", себто неминучим випадком.

542 ВИПАДКИ ЗАНЕДУЖАНЬ НА РАКА В АЛБЕРТІ.

Зі звтіу комітету розсліду недуги рака при Албертійськім Медичнім Товаристві показується, що минулого року було в тій провінції занедужань на цю недугу 542 випадки, з яких 528 закінчилися смертю пацієнтів. Головною причиною розвитку цеї недуги й численних випадків смерти є те, що люди іґнорують перші признаки цеї страшної недуги й не вдаються за лікарською помічю тоді, коли ще можна припинити розвиток недуги.

ЗБІЖЕВИЙ АЛЬКОГОЛЬ НЕ ОПЛАЧУЄТЬСЯ.

Час від часу подавано пропозиції, щоб надвишку канадійського збіжа вживати до виробу індустріяльного алькоголю та вживати як палива до моторів. Недавно професор албертійського університету заявив, що користь з індустріяльного алькоголю є сумнівної вартости. Збіжевий алькоголь показався невдоволяючим паливом до моторових машин, які досі опалювано газоліною.

ОПРИШОК ЗАПОВІВ ГОСТИНУ.

Несхопний опришок Гуцульщини, Чайковський, вислав кільком багатим горожанам Заболотова листи. Повідомляє, що відвідає їх і просить приготовити більшу готівку. Поліція поробила заходи, щоби Чайковського схопити.

300 БУТЕЛЬОК ВИНА ЗА КНИЖКУ.

Власник винниць і продуцент вина Мерсо в Діжон уфондував літературну нагороду 300 бутельок білого вина власного виробу. Цього року признано вдруге ту літературну нагороду. Одержав її Ґастон Рупнель за книжку „Історія французького села".

60-ЛІТНІЙ ДЕҐЕНЕРАТ.

Львівська поліція арештувала 60-літнього Йосифа Каца під замітом насилування нелітніх дівчат. Кац допускався того роду злочинів вже від довшого часу. Деґенерат заманював бідні дівчата до свого мешкання і там їх насилував.

ЗАТРОЄНЕ ВЕСІЛЛЯ.

В Новосілках, острівської громади, затруїлися самогоном підчас весілля пятеро осіб. Один із них, 56-літній Францішок Козловський, умер по дорозі до шпиталю. Між затроєними знаходиться теж „молода", Анна Андручківна.

САМОГУБСТВО КОМОРНИКА

В данціґському заливі біля касина гри в Сопоті виловили тіло Анатоля Павловича, судового коморника з Озоркова під Лодзею, що програв 2,000 злотих.

СТРАШНЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ В АРҐЕНТИНІ.

В Буенос Айрес, столичному місті Арґентини, знаходяться яких 15,000 безробітних. Більшість із них вже 2 до 3 літ ходить без праці. Деякі ходять босі й просто голі, вештаються від дому до дому й жиють милостинею. Мешкають як бездомні далеко за містом. Постягали дошки й бляхи і з того поробили малі буди, під якими сплять. Вечором всі сходяться, варять те, що за дня назбирали, і лягають на спочинок. Коли падають дощі, терен стає мокрий і тоді годі спати. Мешкають там яких 8 тисяч людей.

В інших місцях люди сплять зовсім під голим небом. В порті Нойво жиють яких 4 тисячі осіб. Є це багниста околиця. Докучає там не лише вода, але також комашня, головно москіти, так, що кожний рано встає страшно покусаний. Між безробітними можна зустріти всі національности, між якими Українці творять поважний відсоток. Люди жиють у страшній нужді і виглядають як божевільні. Ходять обдерті. Частину зпоміж безробітних примістили в бараках, де раз на день дають їм їсти. Які це харчі, краще не згадувати.

Багато наших еміґрантів працювали колись по різних і холодильнях. В одній з таких фабрик різали денно 7 до 8 тисяч волів, стількиж овець та телят. Праця тревала 8 годин і робітник заробляв денно від 7 до 10 пезів. Багато з тих робітників були заняті в тій фабриці вже 10 літ. Такі відносини були майже до 1932 р. У тому році, наслідком сторонньої агітації і комуністичних намов, зачалися непорозуміння і врешті прийшов страйк. Арґентинська влада силою здавила страйк, багатьох робітників арештовано, інших викинено з праці. Розуміється, всю вину перекинено на еміґрантів „Русо-Поляків" і від того часу жодного не приймають до праці, лише нашими помітують і вважають за гірший і непотрібний елемент.

В таких прикрих відносинах жиють наші еміґранти в Арґентині. Ані праці не можуть знайти, ані не мають грошей, щоби вертатись до дому.

ОФІЦИР ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА КОМУНІЗМ.

У варшавськім апеляційнім суді відбувся процес засудженого на 5 років вязниці за комунізм бувшого поручника 1. п. шволежерів, Стшешевського, відзначеного ордером „віртуті мілітарі". Стшешевського арештовано, коли виносив 5,000 комуністичних відозв з друкарні, а ревізія в мешканні виказала комуністичні книжки. Суд затвердив присуд першої інстанції.

АРЕШТОВАНІ ЗА ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ АРАБИ НА ВОЛІ.

Високий англійський комісар Палестини випустив на волю 15 Арабів, яких поліція арештувала підчас недавних протижидівських заворушень. Вязні несли до уряду жалобу проти побоїв, які вони, як кажуть, дістали з рук одного поліційного урядника.

Жидівський університет у Єрусалимі запросив до себе 14 жидівських професорів, проганих з Німеччини.

ЗИСКИ З ОБНИЖЕНОЇ ВАРТОСТИ ДОЛЯРА.

Заломаний курс доляра приніс із собою поважні користи для тих, що були задовжені в Злучених Державах. Польський скарб зискав на ріжниці курсу 400 міл. злотих, а польські банки, промислові інституції і самоврядування 200 міл. злотих. У сумі зиск цей виглядає зовсім поважно, бо 600 міл. злотих!

РІЛЬНИЧИЙ САБОТАЖ У РАДЯНЩИНІ.

Передовиці „Ізвєстій" та „Правди" потверджують новий зріст рільничого саботажу на Україні, північному Кавказі, в области долішньої Волги і південній частині центральної чорноземної области. На Україні, в долішній области Волги і Кавказі доставі збіжа йдуть щораз поволіше. В центральній чорноземній области на долішній Волзі і північному Кавказі осінна сівба йде гірше як торік.

Большевицька преса бє на алярм, домагаючись якнайострійших репресій проти опірних селян.

ШВЕЦЬ АРХЕОЛЬОГОМ.

У Больонії помер визначний археольоґ Анджельо Фінеллі, автор двох цінених книжок: „Больонія у 1000 році" і „Больонія з Дантової доби". Його справжня професія — шевство. Коли одного дня він ніс черевики до одного клієнта, зупинився на вулиці і глянув у розкопану робітниками яму. Тоді ствердив він, що останки муру в ній мені виглядають так, якби були ще з римських часів. Коли він поділився своїм поглядом зі знавцями, вони заявили йому, що він має археольоґічний талант. Від того часу замісць робити черевики, Фінеллі почав займатися розкопками.

ПРОТИ БЕЗБОЖНИЦЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ.

Ватиканський щоденник „Осерваторе Романо" виступив гостро проти атеїстичної пропаґанди, яку веде большевицька влада, випускаючи почтові наліпки з протирелігійними рисунками. Часопис покликується на міжнародню почтову конвенцію, що заборонила подібні почтові знаки. Вкінці зазначує, що смішні є чутки про порозуміння між Апостольською Столицею і тими, що з уряду займаються поборюванням релігії.

ВЕЛИКІ ЗЛОВЖИВАННЯ В МОДЛІНСЬКІЙ ТВЕРДИНІ.

Військовий слідчий суддя у Варшаві веде слідство в справі зловживань, викритих військовою контролею в модлінському батальйоні. Зловживання сягають кількасот тисяч злотих. Обвинувачено 11 осіб, між ними поручника Моліна.

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ЗАБОРОНИЛА ДЕНЬ ЖАЛОБИ І ПРОТЕСТУ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Український Громадський Комітет Ратунку України оголосив, що начальник відділу безпеченства у Львівському Воєвідстві повідомив Комітет, що влада не дає дозволу на прилюдні віча та збори, заповіджені з приводу голоду на Україні на день 29 жовтня б. р. За мотив того рішення подано атентат на урядовця совітського консуляту у Львові.

АЖ ТЕПЕР ЗАГОВОРИЛИ ЗА ГОЛОДОВУ КАТАСТРОФУ.

ЛЬВІВ. — Вся польська преса мовчала досі про голод на Україні. Поступала так, якби його ніколи там не було. Можна було тільки вичитати між стрічками радість з того, що на Україні терор і загибіль української нації. Це подавала польська преса на те, щоб і польський уряд не забував, як треба поступати з Українцями.

Аж в останніх часах появилися два голоси про голод на Україні. Виленське „Слово" не може зрозуміти, як це сталося, що відклик українських католицьких епископів до світа в справі ратування України від голодової смерти не знайшов у польській пресі ніякого відгомону. Навіть його не занотовано.

А „Курєр Варшавскі" подає, що Україна стоїть тепер перед новою голодовою катастрофою, яка буде більша від тої, що була минулого року. Цей часопис, який завжди пропаґує польсько-російське зближення, стверджує, що Москва старалася на всі лади затушувати голод на Україні, але це вже тепер загально відоме, що цвитучий колись край, себто Україна, перемінився в цілковиту руїну.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ АҐРОНОМІВ.

ЛЬВІВ. — Дня 21 жовтня відбувся Семий Зїзд Аґрономів „Сільського Господаря" при участи 33 аґрономів з краю і тих, що працюють у Львові.

ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВИ.

ХАРКІВ (Радянська Україна). — Нарешті приступлено в Харкові, столиці Радянської України, до будови памятника ґенієви України, Тарасови Шевченкови. Разом з тим приступлено до будови меморіяльного музею і другого памятника в Каневі.

Памятники і музей мають бути виконані до 1934 року, себто в 120-річя від дня народження Шевченка. В Харкові буде поставлений памятник у міському парку при вул. Лібкнехта.

Будуватимуть памятник з бронзи, ґраніту та лябрадору українських родовищ. Буде він високий 12 метрів.

Недавно відбулася вистава проектів на музей і памятник. Впадають в око проекти обєднаної роботи різьбарів, мистців і архитектів. Памятник на могилі Шевченка буде за проєктом різьбарів Дарагана і Бульдина, а в Харкові за проектом чотирох різьбарів, між якими є і Кричевський. Проєкт музею буде зроблений на підставі проектів Кричевського й Кострицька.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ.—Дня 3 грудня буде відкрита в салях Наукового Товариства ім. Шевченка вистава творів українських мистців зі Львова, Парижа, Праги, Берліна, Відня і Фльоренції.

УКРАЇНСЬКІ ТВОРИ НА ВИСТАВІ ДЕРЕВОРИТІВ.

КРАКІВ (Польща). — На Міжнародній Виставі Деревооритів є український відділ, на якім є виставлені деревори українських мистців, як Сахновської і Касіяна, котрі належать до найкращих і були преміювані грішми і дипломами.

ПРОТИ ЖИДІВСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

БУДАПЕШТ (Угорщина). — Наці повиганяли жидівських студентів з університету підчас студентської бійки.

АМЕРИКА ЗАМКНЕТЬСЯ САМА В СОБІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Професор Дейвид Прескот Беровс з Каліфорнійського університету заявив у своїм викладі, що Злучені Держави будуть відокремлюватися від Европи і світа. Він сам є за тісну кооперацію старого світа з новим. Але, на жаль, до того не йде.

НЕ ХОЧУТЬ ВИЗНАВАТИ СОВІТІВ.

ГАГА (Голяндія).—Міністер заграничних справ подав у відповіди на запит послів у справі визнання Совітів, що він не бачить ніякої матеріяльної користи з визнання.

ПАРАДУЮТЬ ЯК ЗА ЦАРСЬКИХ ЧАСІВ.

МОСКВА (Росія). — Святкували 16 річницю жовтневої революції. Дано салют зі 101 гарматних вистрілів, а потім відбулася дефіляда війська, яка тревала коло трох годин. Все те нагадувало день царських іменин.

ГІНДЕНБУРҐ ЗАГОВОРИТЬ.

БЕРЛІН. — Німці мають рідко нагоду почути свого президента. Та на передодні виборів він скаже своє слово через радіо.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На три місяці	$ 2.75
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На рік	$10.00

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАПРОТЕСТУВАТИ І ТО НЕГАЙНО!

Совітський амбасадор, Макс Літвінов, уже у Вашинґтоні. Значиться, коли маємо донести президентови Рузвелтови про те, що ми думаємо про московську окупацію України та про виголодження міліонів наших братів, то треба це зробити **безпроволочно, не гаючи ні одного дня.**

До виконання цього закликає нас теж Шестий Конґрес Обєднання. Хай і висланий Обєднанням подвійний протест буде попертий сотками й тисячами інших. Не треба на це видавати багато гроша, бо вистарчить вислати „нічну телеґраму", або „спешел делівері", або звичайний лист з протестом. Головна справа, щоби з тим не зволікати. Це мусить бути зроблене **зараз і всіми нашими орґанізаціями,** а було би добре, щоби й наші громадяни, котрі займають якісь відповідальні становища, ще й від себе повисилали письма до президента.

Все те коштує тільки трохи труду. А воно має значіння, бо виказує нашу зорґанізованість, одну нашу політичну думку й одно наше національне змагання. Тому не треба собі того легковажити. Не треба думати, що як уже є така опінія, що Совіти будуть певно визнані, то нащо протестувати. Злучені Держави ще нераз попечуться на Совітах і Росії. І буде ще нагода пригадати їм наші осторогі і протести, якщо вони визнають Совіти вже тепер.

І хай Москва знає, хто це є та українська іміґрація в Америці. Хай знає, що рука червоних катів не може досягнути американських Українців і замкнути їм уста так, як замкнула уста Радянській Україні, вимордовуючи фізично, голодом міліони тих, що піднімали голос протесту проти винищування України.

Американська іміґрація не думає робити труднощів нашому урядови в його боротьбі з господарською кризою. Ми не хочемо йому відбирати заграничного ринку збуту, якого він шукає, щоби тим робом наладнати вивіз надміру товарів і довести в Америці скорше до рівноваги між збутом і продукцією. Але ми маємо право й обовязок висказати свою опінію, бо ми краще знаємо большевиків і Москву, ніж їх знають ті, що жиють у Вашинґтоні. Ми сотками літ були змушені жити разом з Москвою. І ми найдовше зі всіх вели активну боротьбу з большевією. І ведемо та вестимемо її далі на такий лад, який тепер можливий. Бо не може бути згоди з тими, що з розмислом вимордовують голодом міліони людей.

ЗВІТ ПРЕДСІДНИКА ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

Складаючи звіт як предсідник Обєднання, я підкреслюю тільки в загальних рисах діяльність нашої орґанізації за три останні роки.

Думаю, що нині вже не треба підкреслювати політичної програми Обєднання, як це робилося на попередніх конґресах і річних засіданнях уряду Обєднання. Діяльність Обєднання вже розвинена й признана настільки, що нині вже ніхто не сумнівається, що Обєднання змагає по свому до остаточної цілі українського народу, до повної самостійности українського народу, до повноти всіх земель під українською державою, до соборности. Робота Обєднання завдала брехню всім тим, що робили Обєднанню закиди, і нині публично висміялиб такого, хто важивсяб сказати, що Обєднання не стоїть за самостійність і соборність.

Обєднання далі стоїть на плятформі демократії, ухваленій на першому конґресі та утвердженому на слідуючих конґресах. Це не значить, що евентуально Обєднання могло би перемінити свою плятформу, але це може статися тільки по зрілій дискусії та на основі ухвали, повзятої демократичними способами. В минувшині мали ми спроби наклонити уряд Обєднання зійти з плятформи демократії, раз на дорогу гетьманату, другий раз на дорогу клерикалізму, але за кождим разом уряд дав цим заходам відповідний відпір, і за останні три роки подібних заходів уже не було. Через ті заходи наші вороги робили нам закиди, що ми вже справді покинули засади демократії, але останніми часами вже й ці вороги замовкли і цих закидів не підносять, знаючи, видно, що їм ніхто не повірить.

Згідно з постановами конґресів, Обєднання далі вело свою роботу відповідно до засади, що шляхом для здобуття самостійности є тільки спирання на власні сили якнайширших народніх мас. Уряд Обєднання вів свою роботу в переконанню, на його думку, доказанім досвідом не тільки нашого, але й чужих народів, що нарід, який спуститься на чужу ласку, мусить зрезиґнувати з ідеалу самостійности. Уряд Обєднання був переконаний, що самостійність можна здобути тільки свідомими зусиллями самого українського народу, хоча це не виключає використання евентуально тих чужих сил, які з нами не стираються, а ждуть подібної допомоги для себе від нашої сили.

Уряд Обєднання бачив з досвіду, що само голословне голошення ідеї самостійности не може приготовити нашого народу до боротьби за самостійність; що до цього треба роботи. Не говорити нам нині про самостійність, а треба нам роботи, яка в остаточній меті зміряє до викресання з нашого народу тої сили, що колись має вирішити нашу боротьбу в нашу користь.

Само слово є засобом боротьби лише тоді, коли воно інших загріває до роботи. Само слово є лише тоді засобом боротьби, коли воно не є свідоцтвом щироcти почувань, коли, наприклад, за слово можуть піти тяжкі наслідки для того, хто це слово голосить. Поза тим слово є небезпечне, бо воно легко може звести всю роботу до пустого почитання ідей. Слово мусить бути довершене ділом. За досвідом людей, діло краще орґанізує людей ніж слово.

Тому Обєднання все й усюди кликало людей до роботи. Коли в старім краю йшли знущання, Обєднання не обмежувалось осудом цих переслідувань. Воно добре дивилося, щоби наш протест справді зменшував ці переслідування, або скріпляв відпорність українського народу на ці переслідування, а тимсамим збільшав його силу. Скільки разів з краю приходили вісти про переслідування наших політичних діячів, Обєднання кликало до активної грошевої допомоги цим політичним діячам. Обєднання не дивилося за тим, чи ті політичні діячі годяться з політикою Обєднання. Обєднання знало тільки одно: як ми обурені переслідуванням, то мусимо відповісти на це переслідування ділом. Коли ми дозволимо собі обмежити своє обурення до голих слів, то скоро перемінимося в безхарактерних людей, для котрих слово стоїть за всяке діло, за патріотів тромтадратів, які скверними устами заявляють любов до Неньки-України, а для неї нічого не роблять. Коли з краю йшли голоси про тяжкий стан нашого приватного шкільництва, то ми кликали людей в Америці не обмежатися вічевими резолюціями проти ворогів, а складати жертви на ці школи. Коли в краю переслідувано нашу пресу, то ми кликали до її піддержання передплатами, хочби навіть ця преса не розуміла нас і представляла події в Америці в фальшивім світлі. Коли всі краєві ґазети виступали проти революційних виступів молоді, то Обєднання кликало тих людей в Америці, які захоплювалися такими виступами, щоби вони не обмежували своїх симпатій пустими словами, але для цих ідей терпіли; щоби вони свою пошану для цих ідей зазначували активною допомогою, через складаня жертв, через уладжування імпрез на цю ціль, через орґанізування постійної допомоги для цеї ідеї, яку вони вважають святою.

Скільки разів у краю йшли спеціяльні нагінки на український нарід, Обєднання все кликало людей до протестів. Та не до голословних протестів, для себе самих, які легко можна зробити. Воно дивилося за тим, щоби протест був відомий іншим, або щоби про нього писала не тільки наша, своя, преса, а чужа преса. Обєднання закликало й заохочувало наших людей іти до американських ґазет з резолюціями та новинками.

Обєднання накінець узялося нарешті за видання відповідної літератури.

Великого успіху в тому воно собі приписати не може, коли розміри діла міряти вагою та величиною справи. Певна річ, що коли рівняти з нашими потребами те, що ми зробили, то ми зробили мало. Та уряд Обєднання не має собі нічого закинути. Уряд Обєднаня зробив, що при даних умовинах міг зробити найкраще.

Про ці умовини я мушу теж сказати, а сказати мушу не тому, що хочу виправдуватись, а просто тому, щоби зясувати справу так, як вона мається, щоби не закривати наших хиб і недостач, як вони є, і якщо їх ще можна направити.

Наперед уряд Обєднання здавна вже, від самого таки заснування орґанізації діставав до себе людей, які урядом не журилися. Які радо давалися вибирати на уряд, які, раз вибрані, дали своє імя видрукувати на листових паперах орґанізації, і на цьому свою діяльність закінчили. Якби уряд Обєднання був фотоґрафувався, то вони ще певно були би дали відбити свої лиця, і на цьому скінчилиб свою діяльність. Через те, що уряд Обєднання не фотоґрафувався, вони скінчили свою роботу на поданню своєї адреси на листовий папір Обєднання. Є між тими урядниками кількох людей, які ніколи не стояли в звязках з урядом. Які в ніяких справах до Обєднання не відносилися. Які на засідання не зявлялися, хоча жили близько. Які через Обєднання грошей не посилали, хоч їх збирали. Які про Обєднання за три роки свого урядування ні слова не сказали.

Коли такі люди були в самому уряді Обєднання, то чого-тоді дивуватися, що багато ще людей серед нашої іміґрації не розуміють політики Обєднання? Багато людей ще думають, що Обєднання попирає одну або другу роботу в краю тому, бо провідники Обєднання є особистими приятелями провідників цеї або тої партії чи ґрупи в краю. Я вже подав кілька фактів, які доказують, що в краю, через цензуру та взагалі незнання американських відносин, нас не все розуміють як слід, часто перекручують факти й наші мотиви. Цих фактів буде ще більше, і ці факти роблять нам велику прислугу: напади на нас переконують наших противників, що Обєднання не робить роботи для слави в краю, але тільки тому, бо цю роботу Обєднання вважає за найкращий виховничий засіб.

Багато людей думають, що Обєднання виконує свою роботу за гроші. Так воно й повинно би бути. Колиб у нас справа політичної орґанізації була поставлена як слід, то Обєднання малоб канцелярію і робітників, які діставалиб заплату, але мусіли би виконувати як слід вложену на них роботу. Ми канцелярії не маємо, і через те робимо всю роботу безплатними силами. Такі сили не можуть присвячувати всього свого часу для справи, а можуть дати тільки дещо часу, який вони відорвуть від своїх звичайних занять. Назагал вся канцелярійна робота Обєднання велася коштом ґазети „Свободи" та уряду Українського Народнього Союза. Декому це може видатися звичайною справою, на яку й звертати увагу зайво. Та це так не є. Це важна справа, і я скажу з повною свідомістю відповідальности за це, що як довго так буде, так довго наша робота мусить штигулькати, а остаточно таки мусить заломитися.

Через недостачу канцелярійної обстанови ми пропускали нераз нагоду дати до ґазети відповідні заяви та новинки. Просто було фізичною неможливістю зробити те, що треба було та що можнаб зробити, якби було досить сил до роботи.

Через те появлялися в ґазетах проєкти заложення поза Обєднанням спеціяльного пресового бюра. Таке бюро могло би вести Обєднання, якби воно мало на це фонди. Добути фонди трудно, а можна сказати, що й покищо зовсім неможливо. Переконалися про це ті, що виступали з тим проєктом.

Через брак людей, коли Обєднання дістало до кольпортажі книжки зза границі, воно не могло цею кольпортажею занятись. Навіть, як воно видало свою книжку, то не могло поширити її як треба, і як можнаб, коли би були люди. Через брак людей затягається видавництво ще одної книжки про вклад Українців у світову культуру. Справа посувається дещо вперед, і знову стане на довший час через брак людей. Троє-четверо людей, що стоять коло Обєднання, мусять робити всяку роботу, відповідальну й невідповідальну, рутинову й редакційну, авторську й бизнесову.

Секретарська робота Обєднання незвичайно велика, а ми не маємо навіть людини до переписання подиктованого листа. Як секретар, один або другий, або який інший урядник, має час відорватися від своєї звичайної роботи, то лист чи що там, буде написаний, а ні, то не буде, і багато роботи через те не буде зробленої. Затягається через це й пропаґанда й зносини між людьми й орґанізаціями та збірка фондів. Один або другий урядник може працювати з надзвичайним напруженням раз-два, рік-два, але колись це мусить урватись; колись це мусить скінчитися крахом для роботи, а тимсамим і для орґанізації.

Я говорив про тесаме в своїм останнім звіті три роки тому. Тоді в тій справі делеґати нічого не зробили. Говорю це ще й тепер. Можливо, що ще й тепер делеґати нічого не зроблять. Та я вважаю своїм обовязком звернути їх увагу на те, що так далі бути не може; що де коротко, там колись мусить урватися. Я не говорю цього на те, щоби нарікати, але на те, щоби через вічне повторювання заставити наших людей порівнати нашу роботу з нашими вимогами, щоб опісля застановитися над кращим веденням діла, заставити наших людей поглянути довкола себе, на інші народи, та подумати: чи краще пробувати доробитися національно без коштів, як це ми думаємо робити, чи доробитися, вкладаючи в народню роботу відповідні кошти.

Ось такі були цілі, така була політика, і такі були умовини, серед котрих приходилося працювати Обєднанню. Які були висліди праці Обєднання серед тих умовин? Про ці висліди ви почуєте у спеціяльних звітах секретарів, касієра та контрольора. Вони вам покажуть подрібно, що Обєднання зробило, яку акцію воно вело, скільки грошей зібрало. Коли я можу до тих звітів щонебудь додати, то хіба те, чого не можна зібрати в звіт секретаря або звіт касієра. Передовсім мушу звернути увагу на ці моральні вартости, які Обєднання створило своїм існуванням і своєю роботою.

Першою з тих вартостей є те, що наша орґанізація простояла 11 літ. Це одно є великим моральним вкладом, бо пережити 11 літ чоловікови з жінкою є іноді тяжко, родичам з дітьми, а не то чужим людям в одній орґанізації. Ми просто не дбаємо за удержання орґанізації. Багатьом з нас здається, що з орґанізацією мається так, як з урожаєм на полю. Не вдасться одного року, то треба стягнути ремінь, попрацювати дещо більше, а на другий рік уродить краще, ще може заплатить і за попередній рік. Та так воно з орґанізацією не є. Розібєте орґанізацію цього року, то може десятки літ не вдасться вам зібрати людей. Добре це знають ті, що командували жовнірами на війні: коли гарний боєвий відділ розібється раз, то його дуже трудно наново зібрати. Як ми починали Обєднання, то люди тільки й говорили, що про зловжитки Народнього Комітету. Комітет існував усього два роки, у ньому були надужиття два роки, а ми за це говорили десять літ. Десять літ мстилися на Обєднанню похибки Комітету, зовсім іншого тіла. Десять літ люди думали про те, що то буде з грішми, зібраними Обєднанням. Десять літ треба було витревало працювати проти загальних побоювань і страхіть, заки люди здобули назад до чесної роботи те довіря, яке вони через два роки Комітету втратили. Це довіря до уряду, засвідчене тисячами жертв та працею багатьох провідників по місцевостях, це є головний капітал Обєднання. Цей капітал уряд Обєднання передає нині цьому конґресови, щоби він узяв його в свою опіку та передав його тим, які могли би його дальше збогатити та вжити до ще більшого зросту довіря українського народу в свої сили, довіря, якого українському народови треба буде на випадок, як судьба поставить його перед пробою вогню, в якім добувається волю правити всіми своїми справами відповідно до своєї вільної волі.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 220, повідомляє всіх членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться в суботу, 11 листопада, в галі де звичайно, в год. 7.30 ввечір. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Члени, котрі хочуть виміняти свої старі грамоти на новий рід обезпечення, зволять принести з собою на мітінґ старі грамоти. Члени, котрі мають діти що вже мають 18 літ життя, нехай приведуть їх зі собою на мітінґ і перепишуть до старших членів, бо тепер мають нагоду бути членами на тисячу долярів без плачення один рік. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо хто не заплатить цего місяця свого довгу, на другий місяць буде суспендований після ухвали — Гр. Гарасим, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Укр. Народ. Союза, від. 292, подає до відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 12 листопада, зараз по Богослуженню в 12.30 в полудне. Проситься усіх членів прибути. Ті, котрі взяли тікети на спродаж, а ще не заплатили, щоб принесли на збори. Пригадується тим членам, котрі ще стоять в старім роді обезпечення, щоб старались вирівнувати свої вкладки. Ті члени, котрі взяли позичку, а ще не відібрали своїх грошей, нехай прийдуть на мітінґ. — Петро Кізел, секр.

С. Кравчинський.

В ТЮРМІ НАРОДІВ

(Оповідання).

(12)

Його дратував сей нeформальний допит. Одночасно йому весело було, коли уявляв собі, які то очи зробив би сей зарозумілий панок, коли би вчув, яким то способом він „зволив" сюди примандрувати. Він очевидно сего не знав, бо Катря йому ще не сказала. За те Микола був Катрі дуже вдячний.

Крутікова троха оскорбив жартобливий тон гостя і також троха заінтриґував. Впялив в Миколу свій пронизливий слідчий зір. В його голові вже в першій хвили зродився здогад, який тепер перемінився майже в певність, що той молодець не хто інший, як політичний, котрий втік з дороги, і за котрим у місті так завзято розщибаються. Крутіков думав:

— Час і опис особи сходяться. Лиш як він сюди, до двора Желецьких попав? Чому Катря не сказала мені? Може вона з ним в змові проти мене? А може сама нічого не знає?

Крутіков рішився далі вести свій легенький допит. Покищо мусів його відкласти, бо Катря покликала їх на обід.

Крутіков повів Катрю до стола і сів коло неї. Микола сів просто них, коло старої Желецької. За столом говорив лиш один Крутіков. Розповідав про свою службу і про свого всесильного ґубернатора. Розказуючи, чванився, що той ґубернатор, котрий піде ще вижче, дуже ласкавий для нього. Желецька сиділа як в семім небі, слухаючи. Сеж також будучність її дитини, її Катрі!

Нараз Крутіков звернувся просто до Желецької і спитав:

— Чи ви чули, матушка, новину?

— Яку новину? До нашого глухого кута ніякі новини не доходять.

— Ся новина сталася коло сього глухого кута. Жандарми конвоювали політичного. Він втік, вискочивши з ваґона поїзду.

— Про се я вже чула, — стара відповіла супокійно і байдужно. — Про щось таке розказувала мені Катря.

Крутіков звернувся до Катрі і спитав, як можна наівно:

— Що? І ви вже чули про се?

Катря насупилася. Встала і, висуваючися зза стола, сказала:

— Ходім до гостинної на каву. Тут дуже душно... Я дуже не люблю, як при столі спорять. — додала, хоч сим разом при столі ніхто не спечався.

Крутіков глянув на Катрю з боку. Він вже не сумнівався, що Катря все знає і з тим політичним в змові проти нього. Змішався і замовк. В гостинній сидів насуплений. Нарешті встав, підійшов до Катрі і відвів її на бік. Між ними пішла довга жива розмова.

— Миряться, — подумав Микола. — Випив свою каву і пішов до себе.

— Довше в сій хаті сидіти годі! — подумав. — Не видержу і небезпечно. Треба втікати. І то зараз, в сій хвили. Якось ніяково втікати, неначе би від Катрі. Та вона зрозуміє. Лишу їй письмо.

Не відкладав, а зараз сів писати. Коли написане прочитав, не подобалось йому. Гадав, що заплаксиве. Запалив письмо сірничком і кинув у піч. Написав ще раз і також спалив.

— Найліпше коротко, по купецьки, — погадав і написав три рядки:

— Дякую горячо за все те, що Ви для мене зробили. Вибачте, що мушу покинути Вашу хату, не попрощавшися з Вами. Ваш Микола Волгин.

Сю незапечатану писульку вклав у ту книжку на етажерці, котра так причинилася до їх зближення. Книжку поклав на поличку і подумав:

— Як я їй не байдужий, то вгадає, де шукати.

В дорогу готовий був так, як стояв. Вийшов у сад. З саду задною фірточкою вступив на стежечку, що вела до ріки. Ніхто не бачив його. Ідучи стежкою долі рікою, побачив лодку. Се була та лодка, котрою Катря привезла була його до себе... Як недавно було се, а кілько то він в тім невеликім часі передумав; як дещо змінилося в його душі, які то цілком нові думки виринали у нього!

Задумчиво пішов далі дорогою долі рікою. Все, що пережив у сім однім тижни, було для нього вже минувшиною, він думав; було минувшиною, котра вже причепурювалася ніжними цвітами втікаючих споминів.

На закруті дороги він зупинивсь і обернувся взад, щоби останній раз глянути на хату, де жила дівчина, котра, як він тепер добре чув, полонила його душу, його серце.

Саме в хвили, коли думкою прощався з нею на все, почув за собою знакомий мужеський голос. Озирнувся і перед собою побачив Крутікова з Катрею. Обоє вийшли пройтись над Волгою і так зійшлися з Миколою. Микола гадав, що впаде, бо чув, що під ним уґинаються коліна.

— То і ви вийшли погуляти? — спитав Крутіков, усміхаючися.

(Далі буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Стейтове протестаційне віче.

Дня 19 жовтня відбулися збори репрезентантів майже всіх товариств, парохій і клюбів зі стейту Род Айленд, як також із Тонтон, Масс.

На зборах перейшла ухвала, що дня 19 листопада має відбутися в Провіденс, Р. Ай., велике стейтове протестаційне українське віче. Вже замовлено галю на те віче, а то Planlatians Auditorium, Weybosset St.

На зборах рішено віднестися до громадянства стейту Род Айленд прийти негайно з допомогою на покриття коштів отого демонстраційного віча. Жертви просимо слати на руки секретаря: John Wytiaz, 37 Goddord St., Providence, R. I., а чеки виписувати на імя касієрки: Julia Korolyshyn.

ЗА ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ:
І. Витязь, секр.

———o———

PROVIDENCE, R. I.

An Appeal to the Older Generation.

Sporadic outbursts of patriotism have occured frequently among the Ukrainian element of the city of Providence: resultingly, a society or some such organization had its formation. However, its dissipation soon followed and all because of a religious feud that started more than a decade ago.

Time alone should have corroded this religious dissension heretodate, and a reconciliation should be effected. But it seems that the leaders of the two factions are beyond waiving certain doubtful, so-called "rights," and appear to be as antagonistic as ever. As a result, the younger element has been denied the privilege of a coherent organization. Each faction in itself is unable to maintain an influential society, but a combination of the two would, undoubtedly, produce the state's most powerful Ukrainian organization.

Now, there is in force a movement intended to organize the youth of Providence of the opposing factions.

We, the youth of Providence, appeal to our elders to forsake all religious contentions and to overlook any bombastic accusations that have been made during this past caustic decade. We appeal for a renascence of the Ukrainian congruity of action that was so prevalent in Providence less than a generation ago. We appeal, for the sake of our fatherland, to be organized so that the wrongs done Ukraine and Ukrainians can be mitigated.

Forgive and forget, and guide us in our quest for a successful and cooperative organization.

THE YOUTH OF PROVIDENCE, RHODE ISLAND.
Alex W. Swider.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги з фонду допомогового в сумі $25, котрі стали мені великою помічю у моїм тяжкім положенню.

Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Також дякую д-рови Т. А. Кібзейови за уділення мені кредиту і помочі у таких тяжких часах.

Закликаю всіх тих Українців, котрі ще не належать до нашої організації, щоб вступали найскорше, бо ніхто нас не поратує у прикрім положенню, тільки наш У. Н. Союз.

Марія Буката,
членкиця 175 від. У. Н. С.,
Дітройт, Міш.

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В ДЖЕРЗИ СИТІ

:——::——: відсвяткує :——::——:

ПЕРШУ РІЧНИЦЮ

ОТВОРЕННЯ ВЛАСНОГО ДОМУ

ПІД Ч. 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 РОКУ

З цеї нагоди уряджується забаву, получену з танцями, промовами і вечерою, підчас котрої Хор ім. Лисенка під діріґентурою п. Андрія Ґели відспіває кілька пісень.

Забава зачнеться в 7-мій годині ввечір і буде тревати до пізної ночі.

Вступ на забаву і вечеру лише $1.00.

Український Народний Дім запрашає всі Братства, Товариства, Сестрицтва і Клюби та все свідоме українське громадянство взяти численну участь у відсвяткуванню такого рідкого і небувалого ще у нас торжества. Ваша присутність додасть членам У. Н. Дому більше заохоти до праці в користь Українського Народного Дому. 257,61

Заряд Укр. Нар. Дому.

AMERICANS! PROTEST!

AGAINST THE ATROCITIES IN

SOVIET RUSSIA

Over Four Million Starved to Death in the SOVIET UKRAINE Last Year. Countless Millions are NOW in a Living HELL! The Tortured and Enslaved Souls Cry Out to Us for Aid.

SHALL AMERICA REMAIN SILENT?

Shall We Clasp the Blood Stained Hands of Soviet Murderers?

NO! — NEVER! — NO!

Join Us in Pleading with the UNITED STATES GOVERNMENT AND OUR DISTINGUISHED PRESIDENT to Refuse to Recognize Soviet Russia!

MASS MEETING

UNDER THE AUSPICES OF THE

UNITED UKRAINIAN SOCIETIES OF GREATER BOSTON

SUNDAY, NOVEMBER 12, 1933, AT 3 P. M.

MUNICIPAL AUDITORIUM,

E. BROOKLINE ST. AND SHAWMUT AVE., BOSTON, MASS.

Come!—Bring Your Friends.

261 NICHOLAS DAWYSKYBA, President United Ukrainian Societies.

ПОЗІР! КРОМТОН, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Заходом Співацького Товариства і Української Діточої Школи та при співучасти всіх кромтонських громадян

:——::——: відбудеться :——::——:

ВЕЛИЧАВЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

получене з КОНЦЕРТОМ під проводом о. Е. Королишина

В СУБОТУ, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 РОКУ

в годині 7-мій ввечір

НА САЛІ КРОМТОНСЬКОЇ ОГНЕВОЇ СТОРОЖІ.

На це свято запрошується всіх Українців місцевих і позамісцевих.

Вступ вільний. — КОМІТЕТ. 261

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Протестаційні Комітети. — Просимо не подавати в списах по кількадесять імен місцевих товариств і осіб, які входять до комітетів протестаційних віч. Це забирає забагато місця в часописі. Довгий допис мусить довше ждати на поміщення, бо дуже часто бракує місця. Тому краще зробити короткий допис про організацію віча чи походу, який може бути негайно видрукуваний. Для Ню Йорку зроблено виїмок і проголошено товариства, бо це відноситься до території, яка обіймає 16,000,000 мешканців. Ню Йорк є метрополія. Тут є головна большевицька кватира. І тут треба особливо подбати, щоби демонстрація була під кождим оглядом удалою.

Управа Чорноморських Січей. — Ваш заклик до Чорноморських Січей і „всього громадянства", яким зазначуєте місяць листопад місяцем збірки на українських інвалідів, є зайвий, бо Конґрес Обєднання зробив це ще тому 10 років і вся наша іміґрація знає, що в листопаді збирають на інвалідів. І в тім місяці завжди є найбільше жертв на інвалідів. Зате добре буде, коли Ви дасьте прикази своїм сотням з пригадкою, що треба повести спеціяльну кампанію для допомоги українським інвалідам, бо вони дійсно знайшлися тепер в дуже важкім матеріяльнім положенні.

Учитель: Діти, коли я кажу: „Я є хорий", то який то час?
Ученики: Найліпший час.
Учитель: Якже це?
Ученики: Бо тоді не будемо мати науки.

ОТСИМ ПРОСИТЬСЯ всіх УРЯДНИКІВ УПРАВ ВІДДІЛІВ ОДВУ в НЮ ЙОРКУ, ДЖЕМЕЙЦІ, АСТОРІЇ, БРОНКС, БРУКЛИНІ і ПАСАЙКУ, Н. ДЖ.; всіх СТАРШИН СОТЕНЬ ЧОРНОМОРСЬКИХ СІЧЕЙ в НЮ ЙОРКУ, ДЖЕРЗИ СИТІ і НЮАРКУ, Н. ДЖ.

ласкаво прибути на

СПІЛЬНІ НАРАДИ

:——::——: які відбудуться :——::——:

В СЛІДУЮЧИЙ ЧЕТВЕР ДНЯ 9-ГО ЛИСТОПАДА 1933 РОКУ

в годині 8-мій ввечір

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

ТЕМА НАРАД: справне технічне переведення протестаційного походу, що відбудеться в Ню Йорку 18-го ц. м.

Справа є надзвичайної ваги — проситься всіх конечно прибути. — **Екзекутива Комітету Походу в Ню Йорку.** 261

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ АНСОНІЇ, ДЕРБИ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ВЕЛИКЕ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

:——::——: відбудеться :——::——:

ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ І ПАРОХІЇ В АНСОНІЇ, КОНН.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В ЛИБЕРТИ ГАЛИ НА MAY STREET.

Початок в годині 3-тій пополудни. — Вступ 25 центів.

Співати буде хор церковний під дір. Р. Гвоздевича.

Святочні промови будуть виголошені місцевими і позамісцевими бесідниками.

Обовязком є всіх громадян прибути на торжественну Службу Божу і Панахиду за поляглих героїв до церкви св. Петра і Павла. 261

Проситься всіх громадян до численної участи.

Комітет.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ.! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ СВ. ЙОАНА КРЕСТИТЕЛЯ

:——::——: влаштовує :——::——:

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

ВІД ЛИСТОПАДА 11-ГО ДО 19-ГО 1933

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ (СТАРА ЦЕРКВА)

249 COURT STREET, NEWARK, N. J.

Кождого вечора є добірна програма і ріжні несподіванки.

Запрашається Українців з Нюарку і околиці до численної участи. Прийдіть, а не пожалуєте. — До побачення на Базарі. 261-2

ГОЛОСИ ПРО СПРАВИ У. Н. СОЮЗА.

ЧОМУ ЗВОЛІКАТИ З ТИМ, ЩО НАМ КОРИСНЕ?

Від року маємо вже нову систему обеспечення. Нових членів приймаємо тепер до організації тільки на ту систему. І це цілком зрозуміле. Бо коли ми бачимо недомагання старої системи, а вони очевидні головно в теперішних часах економічної кризи, то годі ще нових членів пхати в ту біду, з якої ми, старші, хотіли би вийти.

Нова система зміцнює нашу організацію. Це значить: вона зміцнює забезпечення. Нова система усуває теж велику кривду, яку треба би було заподіяти тим членам, котрі через безробіття і нужду були би змушені відпадати від У. Н. Союза, а тимсамим тратити те все, що вони зложили титулом свого обезпечення. Крім того всі ті, що зазичилися, щоби вратувати членство в Союзі, мають тепер нагоду затягнути позичку в нашій організації й тим без усяких просьб і ласк дістати те, до чого вони управнені.

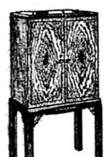
Хто тільки трохи застановиться над тою новою системою, той зараз пізнає велику ріжницю, яка є між обезпеченням старої і нової системи. Правда, в новій системі вкладка трохи більша, але це треба розуміти так, що ми вкладаємо більшу вкладку до банку, але до банку доброго й певного. Тільки та ріжниця, що така організація як У. Н. Союз дає від тих вложених грошей більше ніж банк. Бо й найсильніший банк не дасть нікому запомоги, ні не дає $1,000 чи $2,000, якщо людина помре, не зложивши такої суми. А У. Н. Союз виплачує ті суми. Та зможе вести такий бизнес певно тільки при новій системі. Тепер він знає, що ніхто не буде скривджений і ніхто не буде мати причини до нарікань, бо те, що зложить, буде його власністю, яка не пропадає навіть тоді, коли він не хоче, чи не може оплачувати своїх вкладок.

У. Н. Союз не змушує нікого переходити на нову систему. Члени переходять добровільно. Але я, як заступниця предсідателя нашої дорогої орґанізації, прямо не можу не забрати слова, щоби не спитати наших членкиць і членів: Чому ми переходимо на нову систему так поволі? Чому ми не хочемо розуміти свого власного добра? Цеж зроблено реформу в нашу користь. Цеж зробили її ми самі, для свого добра. В У. Н. Союзі є наші гроші, кождого з нас. І нам усім залежить на тім, щоб наш гріш був заґарантований, щоб наша орґанізація розвивалась і ставала фінансово сильнішою. Не тільки треба нам негайно приняти нову систему, але треба заразом виказувати іншим, що вступити до У. Н. Сооза, це є добрий і розумний бизнес, а не тільки патріотизм та привязання і любов до своєї української інституції.

Відділові урядники мусять теж зачати кампанію за приєднування молоді. А родичі мусять піти їм назустріч. Тут не може остатися на словах і закликах. Кождий відділ мусить виказати активність урядників, а та активність виявляється найкраще в тім, скільки вони приєднують до Союза нових членів.

Коли говоримо, що любимо наш У. Н. Союз, то покажім ту любов числом звербованих до Союза нових членів.

Марія Ольшаницька-Розоміло.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО ГОЛУВКА

(За краєвою українською пресою).

(13)

Обор. д-р Шухевич: То у вас у Дрогобичині була конфіденціональна зараза, бо Барановський — конфідент, Мотика — конфідент і М. Гнатів теж конфідент?!

Свідок: мовчить.

Опісля на низку питань прокуратора, оборонців: **д-ра Шурлея** та **д-ра Шухевича**, як це було з признанням М. Гнатова, що він є конфідентом команданта Шульца, свідок обстоює при своїх попередніх зізнаннях і впевняє, що так йому заявив сам М. Гнатів.

Св. Ян Мидель, командант поліції в Трускавці, своїми зізнаннями не вносить до розправи нічого нового. Оповідає лише про свої враження по убивстві посла Голувка, в справі якого слідства не переводив, та про свою ревізію в Катерини Крамарової в дні 20. XI. 1931, де знайшов пачку з 4 револьверами і мапами. Каже, що підс. Мотика мав у себе слізні бомби й екразит. Знав про це на основі конфіденціональних вісток.

Зате загальну увагу всіх присутніх звернув на себе своїми зізнаннями **Антін Стефанишин,** який вже в год. 3.30 починає зізнавати.

Св. Антін Стефанишин, 35 років, журналіст і вчитель з Долини, зізнає, що підс. Барановського пізнав ще в 1925 ., з яким теж сидів опісля в тюрмі. Їхні дружні взаємини згодом у тюрмі попсувалися і то внаслідок засадничих розходжень у політичних поглядах.

Предсідник: Чи не могли би ви сказати, на якому саме тлі повстали ці розходження?

Свідок: На це питання не відповідаю.

Далі на питання предсідника каже, що не знає, чи пок. Березинський належав до ОУН і чи слідив підс. Барановського.

Предс.: Чи й на вас кинено підозріння, що ви є конфідентом?

Свідок: Так. Таке підозріння вже давно кинено на мене. І давніше я лише підозрівав, а нині вже знаю, хто саме його кинув на мене.

Предсідник: Чи можете сказати хто це зробив?

Свідок: Так. Це був підс. Барановський.

Предс.: А чи ви ставали колинебудь у Празі перед революційним трибуналом враз з підс. Барановським? Якжеж це було?

Свідок: Так. Це було у вересні 1929 р. Почалось воно з мого виїзду на Велику Україну в липні 1929 р. Туди поїхав я враз з д-ром Сенютою, відомим комуністом, за згодою і порадою підс. Барановського. Я як журналіст цікавився долею і життям-буттям українського народу і хотів про це переконатися з автопсії. І коли зі своїми думками звірився перед підс. Барановським, цей порадив мені їхати туди. Зате опісля кинув на мене наклеп, що я комуніст, щоби лише понизити мене перед українською опінією, і я став дійсно жертвою провокації. По 2-ох місяцях я повернувся до Галичини з д-ром Сенютою, опісля він ще раз вибрався туди, але на кордоні його вбито.

Предс.: Хто був предсідником трибуналу?

Свідок: Сеник.

Предс.: Чи підс. Барановського теж судили?

Свідок: Його судили окремо.

Предс.: То вас судили в одній справі?

Свідок: Не відповідаю на це питання.

Пред.: Якжеж скінчився суд над вами?

Свідок: Мене наклеймили, а підс. Барановського судили окремо і як закінчилося — не знаю.

Предс.: Але ким був підс. Барановський? Був боєвиком і займав в організації визначне становище?

Свідок: Так. Підс. Барановського я знав як політичного вязня, але всі говорили, що він займає в організації теж провідне становище.

Обор. д-р Рогуцький: Скажіть, у якій ролі ставав підс. Барановський у Празі перед революційним трибуналом?

Свідок: Я вже сказав, що нас судили окремо і про це не знаю.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОШАНУЙМО НАШИХ ІНВАЛІДІВ.

Місяць листопад це місяць українського інваліда. Коли як коли, але в тім місяці не можна за нього забути. Ми звикли вправді цінити людей аж по смерти, але тут, у випадку наших інвалідів, треба забути нашу давну привичку, і замісць гарних промов про геройства наших борців, треба дати жертву, щоби свідки нашої слави, наші інваліди, мали змогу дожити свого віку, не тиняючись жебраками попід плотами.

Наші Січовики, громадянин Стельмах і його дружина, віддали цього року рідний край, і бачили життя-буття наших інвалідів і їх злидні. Вони нам передали по поворотї, що ми повинні паленіти зі стиду, що не даємо належної допомоги тим, що готові були життя положити за рідний край.

Вони не згинули, а тільки каліками вернулися з поля битви. Вже сама народня честь вимагає від нас, щоби ми пошанували тих борців, щоби ми загоїли їх рани.

Памятаймо на те хоч у місяці листопаді, коли згадуємо за відроджену нашу державу, за боротьбу і за наших борців.

Т. Рудий,
гол. писар Чорн. Січей.

ДВА ЗАСУДИ СМЕРТИ В КАНАДІ.

Суд присяжних суддів у Норт Бателфорд засудив на кару смерти через повішення двох убивників: 26-літнього Василя Багрія і 19-літнього Степана Богуна. Перший, по званню фармер, з околиці Витков, Саск., убив свого 29-літнього брата Олексу та спалив його тіло. Слідство виказало, що оба брати жили з собою в незгоді через маєткові справи, а крім того Василь залицявся до жінки Олекси. 10. квітня ц. р., як Дора, жінка Олекси, пішла в гостину до мужевого батька Амврозія, що мешкає 6 миль від її фарми, Василь і Олекса посварилися з собою, вкінці дійшло до бійки, в якій Василь убив Олексу. Він заніс трупа на стирту соломи сусіднього фармера Марка Цвика і запалив солому. Жінці вбитого говорив Василь, що Олекса десь поїхав на коні. Майже тиждень по вбивстві знайшли спалене тіло в згорілій стирті і стверджено, що це тіло Олекси. Внедовзі після того арештовано Василя. На розправі зізнавала жінка помершого, що пару днів по зникненню Олекси Василь признався їй, що вбив і спалив його. Родичі та сестра Василя і вбитого зізнавали, що Василь ціле життя був спокійної вдачі і добрий хлопець під кождим оглядом.

Молодого Богуна засуджено на смерть за вбивство старого почтаря в Редбері, Саск., Пера Померула. Підсудному доказано, що він застрілив Померула і заграбив у нього парусот долярів. Екзекуція над обома засудженими має відбутися 24. лютого 1934 р.

